

Esas sayısı : 1985/24

Karar sayısı : 1987/6

" ...

I. İptal İsteminin Gerekçesi :

Dava dilekçesinde iptal isteminin gerekçesi olarak özetle şunlar ileri sürülmüştür :

Anayasa'nın 160. maddesine göre Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile malların Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemekle görevlidir.

Devletin gelir ve giderlerinin bütçe yasalarına tabi tutulması da Türkiye Büyük Millet Meclisinin ulus adına yapacağı gerçek bir denetleme niteliğindedir.

Anayasa'nın 160. maddesinin son fıkrasında, Silahlı Kuvvetler elinde bulunan Devlet mallarının Türkiye Büyük Millet adına; 165. maddesinde ise, sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetleneceğine ilişkin esasların benimsenmesi de Anayasa Koyucunun Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimim esas aldığını göstermektedir.

Oysa, Tanıtma Fonunda toplanacak paranın % 20'sinin bir yandan bütçeye gelir, öte yandan da Başbakanlık bütçesinin ilgili tertibine (1050 sayılı Kanunun 77 nci maddesine tabi hizmetler için) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ödenek kaydolunacağı öngören 10/6/1985 günlü, 3230 sayılı Yasanın 4. maddesine göre, fon'da toplanan Devlet gelirinin sadece % 20'si bütçeye aktarılmakta, kalan % 80'i ise bütçe ve Devlet denetimi dışında tutulmaktadır.

Öte yandan aynı Yasanın 5. maddesinde, Devlet ve Sayıştay denetimi dışında, Anayasa'nın öngörmediği bir denetim sistemi yaratılmakta ve Tanıtma Fonu bu sistem uyarınca denetlenmektedir.

Tanıtma Fonundan yapılacak harcamaların (4. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen % 20 dışındaki) Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığınca iki yıl için seçilecek birer temsilci üyeden oluşan Kurulca denetleneceği bu sistemde; Başbakanlık ile Maliye ve Gümrük Bakanlığınca görevlendirilen, dolayısıyla Başbakanlığın buyruğu altında bulunan kişilere Başbakanın onayı ile yapılan harcamaların denetlenmesi görevi verilmiş olmaktadır. Sayıştay Başkanlığınca seçilecek bir temsilcinin denetim kurulunda yer alması ise, Fon'un Sayıştay tarafından denetlendiği kabul için yeterli bir sebep sayılamayacaktır. Böyle bir denetimin Anayasa'nın öngördüğü denetim ile hiçbir ilişkisi yoktur.

10/6/1985 günlü, 3230 sayılı Yasanın 4. ve 5. maddeleri, belirtilen nedenlerle Anayasa'nın 160., 161. ve 165. maddelerine aykırıdır."